

PUNT PER PUNT

T'has matriculat ja per a
les proves del nivell A2?
Encara estàs a temps!

La llista definitiva de persones admeses es publicarà el 22 de desembre. Escriu a servei.llengues@ua.es o telefona al 96 590 34 85 i digues que estàs seguint Punt per punt.

14

Curs de valencià inicial A2 de
la Universitat d'Alacant i *Información*

Universitat
d'Alacant

Fascicle 14. Els verbs *omplir* i *obrir*

Jo *òmplic*
Tu *omplis*
Ell o ella *ompli*
Nosaltres *omplim*
Vosaltres *ompliu*
Els o elles *omplin*

Què pots fer amb el verb *omplir*?

Saps que el contrari de *omplir* és *buidar*?

1 Pots indicar que algun lloc o recipient que estava buit passa a estar ple:

- Els oncles **omplin** la piscina tots els estius.
- Nicolau **ompli** el depòsit sempre que posa gasolina.
- T'òmplic més el plat?

Quines coses podem omplir? Ací te n'ofereim un grapat:

una botella o una ampolla, una garrafa o una marraixa, una caixa, un calaix, un baül, un sac, una bossa, una motxilla, un cabàs, un poal, una gerra, un pot, una cantimplora, una bota de vi, un llibrell, una banyera, un depòsit, un contenidor, una paperera, un bol, una tassa, una copa, una piscina, una pica, un perol, la nevera, el rebost...

Saps que el rebost és el lloc de la casa on es guarden els productes alimentaris?

Fixa't en esta frase:

-Al rebost hi ha un pot amb **bastant** d'arròs, però no n'hi haurà **prou** per a fer una paella per a dotze.

Bastant i *prou* expressen quantitat. *Bastant* significa 'una certa quantitat', mentre que *prou* significa 'en quantitat suficient'. Uns altres quantificadors són: *més*, *menys*, *massa*, *una mica*, *tant*, *molt*, *poc*, *gens* (de)...

-Tinc **pocs** cigrons, posa-me'n **tants** com a tu.

-Pensava que quedava **una mica** de llet al pitxer, però no en queda **gens**.

Exercici 1.

Completa les oracions amb el verb *omplir* conjugat en present.

- En este barri esteu molt conscienciats amb el reciclatge, perquè _____ els contenidors groc, verd i blau cada pocs dies.
- Jo _____ amb poca aigua el poal de fregar per a moure'l més fàcilment.
- Nosaltres _____ sempre les cantimplores abans d'eixir d'excursió.
- Per favor, Maria, m' _____ el got de suc, que se m'ha acabat?
- Anna _____ de fruita el bol.
- Maria i Antoni _____ la banyera només una mica per a banyar el seu fill.
- De mica en mica s' _____ la pica.

Saps que esta oració és una frase feta que s'usa per a indicar que és millor fer les coses a poc a poc per a acabar-les bé?

Exercici 2.

Utilitza la intuïció i relaciona estes frases fetes amb els significats de la dreta:

a) Omplir el budell o el pap	1) Enriquir-se
b) Omplir-se-li la boca a algú	2) Marejar a algú contant-li un muntó de coses
c) Omplir-se les butxaques	3) Parlar molt bé d'algú
d) Omplir el cap a algú	4) Menjar

Fascicle 14. Els verbs *omplir* i *obrir*

Els participis de *omplir* i de *buidar* són *omplit-omplida* i *buidat-buidada*, mentre que els adjectius corresponents són *ple-plena* i *buit-buida*. Esta distinció és similar en castellà (*llenado/lleno, vaciado/vacío*) o en anglés (*filled/full, emptied/empty*).

-He **omplit** la marraixa este matí, però ara està mig **buida**.

-Qui ha **buidat** la paperera? Anit estava **plena**.

Exercici 3.

ORAL

Com veus el got de la imatge? Mig ple o mig buit?

Si el veus mig ple és perquè sols vore les coses de manera positiva.

Si el veus mig buit és perquè sols vore les coses des d'un punt de vista negatiu.

Com pots vore el got mig ple en estes situacions?

- S'ha avariats el televisor.
- Has oblidat comprar l'arròs per a la paella.
- Tens el cotxe en el taller.
- Eres l'única persona del grup d'amics a qui no han convidat a una boda.

2 Pots dir que cal completar els espais buits d'un text escrit:

-Noèlia, **ompli** el formulari que t'han donat.

-Hui **hem omplit** la sol·licitud de preinscripció per al curs de natació.

-Els lectors d'Informació aprenen valencià **omplint** els buits dels exercicis de Punt per punt.

T'has fixat com s'escriu la paraula *sol·licitud*? El signe *l·l* s'anomena ele geminada i sona igual que la "ele" normal. En el teclat, per a escriure el puntet d'enmig, has de prémer [majúscula + 3]. Ací pots vore altres paraules amb *l·l*:

col·legi, col·lecció, satèl·lit, al·lèrgia, col·laborar, col·lecció, il·legal, il·limitat, il·luminat, il·lusió, il·lustrar, mil·lenni, mil·límetre, sil·laba, aquarel·la, mortadel·la, novel·la, parcel·la, goril·la, pupil·la, til·la, tranquil·la, destil·lar...

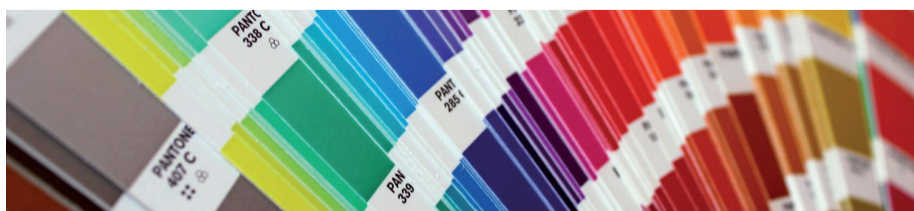
Exercici 4.

Completa les frases amb les paraules del requadre.

til·la, col·legi, mortadel·la, col·leccionar, goril·les, novel·les, il·luminat, excel·lents, tranquil·la

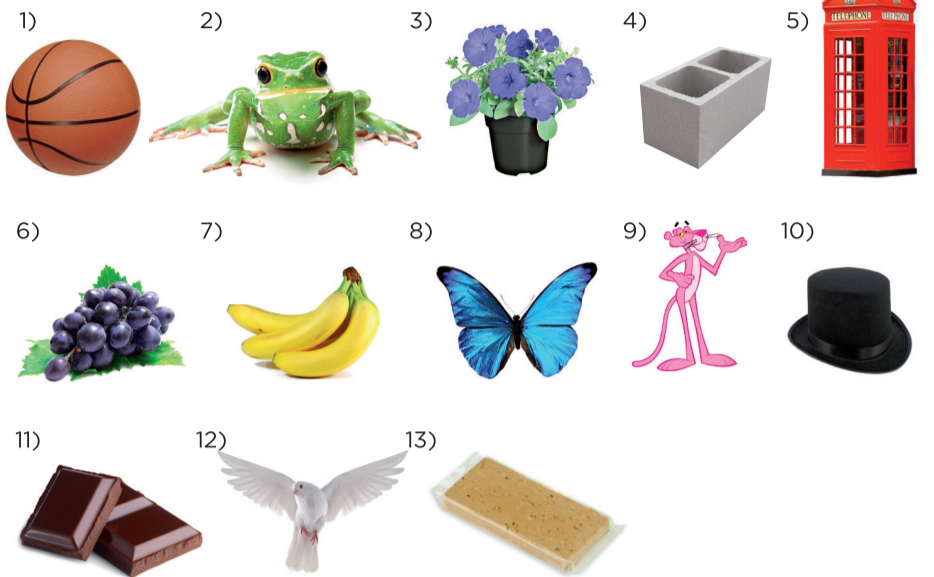
- M'agrada _____ segells.
- En eixe _____ els alumnes trauen unes notes _____.
- La mare fa uns entrepans de _____ amb formatge molt bons.
- M'agraden les _____ d'aventures.
- Amb tants llums, el menjador s'ha quedat molt _____.
- Els meus fills volen anar al zoològic a vore els _____.
- La _____ em relaxa molt i em fa estar _____.

També podem omplir amb colors un dibuix. Els colors bàsics en valencià són els següents: *roig* o *vermell*, *rosa*, *groc*, *taronja* o *carabassa*, *verd*, *blau*, *marró*, *lila*, *morat*, *blanc*, *negre*, *gris*, *beix*.

Exercici 5.

De quin color són els objectes que apareixen en la imatge?

- El baló de bàsquet és _____
- La granota és _____
- La petúnia és _____
- El bloc de formigó és _____
- La cabina telefònica és _____
- El raïm és _____
- Els plàtans són _____
- La papallona és _____
- La Pantera és _____
- La txistera és _____
- El xocolate és _____
- El colom és _____
- El torró de Xixona és _____

Saps que l'arc de Sant Martí està format pels colors roig, taronja, groc, verd, blau, anyil i violeta?

A l'escola, els xiquets dibuixen amb aquarel·les, llapis de colors, retoladors, ceres, etc. A continuació t'ofereim vocabulari típic relacionat amb l'escola i el material escolar:

una motxilla, uns llibres, unes llibretes, uns quaderns, una pissarra, un suro, una cadira, una taula, el guix o el clarió, l'esborrador, els llapis, els bolígrafs, el fluorescent, el llapis correctiu, la maquineta de fer punta, la goma d'esborrar, els fulls, el regle, les tisores, els diccionaris, la paperera, els pinzells, la classe o l'aula, unes carpetes, uns arxivadors, les notes adhesives, el compàs, el pot per als llapis...

Exercici 6.

Relaciona cada paraula amb la imatge adequada.

- Maquineta de fer punta
  - Paperera
  - Motxilla
  - Guix
  - Esborrador
  - Carpeta
  - Suro
  - Tisores
- -
  -
  -
  -
  -
  -
  -

Exercici 7.

Vols fer-te soci del club de lectors Llig en Valencià? Doncs ompli este formulari!

Formulari d'inscripció en Llig en Valencià

Nom i cognoms: _____ Any de naixement: _____

Adreça on desitges rebre els llibres: Carrer _____

Núm. _____ Pis _____ Localitat _____ Codi postal _____

Professió: _____

Quins tipus de llibres t'agraden?

- Policiacs   Aventura   Terror   Romàntics
 Ciència-ficció   Investigació   Biogràfics   Infantils
 Autoajuda   Eròtics   Altres gèneres (especifica quins): _____

Amb quina freqüència desitges rebre la informació?

- Setmanal   Quinzenal   Mensual   Anual

T'agrada llegir per... plaer formació aprendre llengües altres: _____

Data i signatura: _____

Saps que la paraula *doncs* és un nexa que ens permet enllaçar dos idees, una com a conseqüència de l'altra? Esta paraula, *doncs*, correspon als àmbits formals. En els parlars valencians, se sol usar per a este sentit la forma **pos*, que no és normativa: *No et queden rosquilles? *Pos dóna'm unes magdalenes.*

I saps que *data* és la indicació precisa d'un dia, un mes i un any? És a dir, correspon al castellà *fecha* i a l'anglès *date*.

Si resideixes en pobles com l'Alguenya, Banyeres de Mariola, Bunyol, la Canyada, Ontinyent o Rafelbunyol, recorda que en valencià escrivim *ny* per al so que el castellà representa amb la lletra *ñ* o el portugués amb *nh*.

Jo **òbric**
 Tu **obris**
 Ell o ella **obri**
 Nosaltres **obrim**
 Vosaltres **obriu**
 Ells o elles **obrin**

Què pots fer amb el verb *obrir*?

Saps que el contrari de *obrir* és *tancar*?

1 Pots indicar que un mecanisme que estava tancat passa a estar obert:

-*Sílvia, obri l'aixeta per a omplir la banyera.*

-*A casa obrim les finestres tots els matins.*

-*Els lladres van obrir la caixa forta amb molta facilitat.*

Ací tens un conjunt de coses que podem obrir:

una porta, un armari, una finestra, una finestreta, un finestró, una caixa, una olla, un sobre, la bústia, una carpeta, un envàs, un pot, una llanda, el forn, una botella, una tanca, una motxilla, un estoig, una bossa, una aixeta, una gàbia, una cremallera, una cartera, un moneder...

Saps que *finestreta* fa referència a les finestres d'un cotxe, un tren o un avió, mentre que *finestró* és una finestra xicoteta per la qual no cap el cos d'una persona?

Com pots comprovar, la primera persona dels verbs *omplir* i *obrir* acaba amb *-c* (*òmplic*, *òbric*). Esta *c* es converteix en *g* en la majoria de les persones del subjuntiu:

-*T'he demanat que **òbrigues** la porta perquè ací fa molta calor.*

-*Avisa els alumnes que **òmpliguen** el formulari amb bona lletra.*

	ABRIR	OMPLIR
Jo	<i>òbriga</i>	<i>òmpliga</i>
Tu	<i>òbrigues</i>	<i>òmpligues</i>
Ell o ella	<i>òbriga</i>	<i>òmpliga</i>
Nosaltres	<i>obrim</i>	<i>omplim</i>
Vosaltres	<i>obriu</i>	<i>ompliu</i>
Els o elles	<i>òbriguen</i>	<i>òmpliguen</i>

Exercici 8.

Digues quins objectes dels que apareixen en el requadre s'han d'obrir en cada oració:

finestreta, porta, estoig, gàbia, llanda, aixeta, bústia

- Si vols usar un llapis diferent, obri l' _____ i agafa'l.
- Per a omplir la pica has d'obrir l' _____.
- Com que Andrea té calor en el cotxe, ha obert la _____.
- Hem perdut les claus de casa i ara no podem obrir la _____.
- Obriu la _____ i agafeu el sobre que vos ha deixat el carter.
- Volíem menjar-nos unes escopinyes, però se'ns ha trencat l'anella de la _____ i ara no podem obrir-la.
- Si obris la porta de la _____, s'escaparan les cadeneres.

Saps que les cadeneres són pardals menuts de cant molt melodiós i colors intensos? La cadenera en castellà és el *jilguero*.

Fixa't en este diàleg:

-*Qui és?*

-*Sóc Arnau, **obri** la porta, per favor!*

En esta ocasió, el verb *obrir* no està en present d'indicatiu, sinó en imperatiu, que ens serveix per a donar ordres. Però, compte! L'imperatiu només presenta la 2a i la 5a persones: tu i vosaltres.

• La 2a persona, en general, coincideix amb la 3a persona del present d'indicatiu: *obri, balla, beu, pren, calla...*

• Mentre que la 5a de l'imperatiu es fa exactament igual que la 5a de l'indicatiu: *obriu, balleu, beveu, preneu, calleu...*

Si hem d'afegir algun pronom feble, cal posar-lo darrere del verb, com en castellà: *obri-li, obriu-li, dóna'm la mà, beveu-vos la llet, conteu-nos la veritat, agafa-la, compra'l, etc.*

Ací pots vore l'imperatiu d'alguns dels verbs més usuals:

	ser	tindre	estar	anar	vindre	fer	dir
Tu	<i>sigues</i>	<i>tin o tingues</i>	<i>estigues</i>	<i>vés</i>	<i>vine</i>	<i>fes</i>	<i>digues o dis-me</i>
Vosaltres	<i>sigueu</i>	<i>teniu o tingueu</i>	<i>estigueu</i>	<i>aneu</i>	<i>veniu</i>	<i>feu</i>	<i>digueu</i>

L'imperatiu només s'usa si l'orde, la invitació o la petició és afirmativa. Si és negativa cal usar el present de subjuntiu: *no òbrigues la porta; no begueu més cervesa; no encengueu el foc.*

Si indiques el nom de la persona que rep l'orde, has d'escriure una coma després del nom: *Joan, canta una cançó*. Si no la poses, l'oració es convertirà en enunciativa, és a dir, explicarà un fet però no donarà cap orde: *Joan canta una cançó*. Oralment, es distingeixen perquè en l'oració imperativa has de fer una pausa després del nom propi.

ORAL

Exercici 9.

Transforma les següents oracions afirmatives en imperatives, tal com apareix en l'exemple. Després, llig-les en veu alta remarcant l'entonació de les frases imperatives:

Carles arreplega el gos del veterinari i el passeja ▶ *Carles, arreplega el gos del veterinari i passeja'l.*

- Pere assaja la cançó que ha compost _____
- Maria es gita prompte si té classe _____
- Lluïsa escolta les explicacions i les memoritza _____
- Joel i Laura ens conviden a dinar _____

Per a donar ordres també podem usar les estructures [*haver de* + infinitiu] o [*caldre* + infinitiu].

-**Heu d'arreplegar** tots els joguets abans que vinguen els iaïos.

-**Cal netejar** el bany i, després, **caldrà** regar les plantes.

T'has fixat en les paraules *abans* i *després* de les frases anteriors? Estes paraules fan referència al temps cronològic: *abans* es refereix al passat i *després* al futur. Per a al·ludir al present, usem *ara*: *Ara estic estudiant*. Si parlem d'un temps passat molt pròxim, podem usar *adés*: *Adés hem vist com es fa l'imperatiu*. I si volem expressar una acció futura que està a punt d'ocórrer, podem dir *ara mateix*: *Ara mateix apleguem, no desespereu!* Uns altres adverbis de temps són *prompte*, *enjorn*, *tard* o *més tard*.

Repassem! Unes altres tasques quotidianas que pots fer a casa són:

escurar els plats, parar o desparar taula, posar la llavadora, estendre la roba, agranar i fregar el pis, netejar la pols, fer el llit, ordenar l'habitació, fer el dinar o el sopar, planxar, plegar la roba...

Exercici 10.

Hui t'has proposat deixar la casa rel·luent. Has fet totes les tasques domèstiques, excepte tres, que no t'agraden gens. Escriu una nota al teu company de pis per a demanar-li que les faça ell. Recorda que has d'usar l'imperatiu o les estructures [*haver de* + infinitiu] o [*caldre* + infinitiu].

El verb *obrir* també admet molts usos en sentit metafòric. Fixa't en els exemples següents:

-*Jo sempre **òbric** el cor als meus amics i els confesse els meus pensaments.*

-*Júlia **ha obert** un compte corrent al banc.*

-*El període de matrícula **s'obri** dimecres.*

-*Els debats sempre **s'obrin** amb temes molt interessants.*

Exercici 11.

Utilitza la intuïció i la lògica i relaciona les frases fetes següents amb els significats corresponents.

a) No obrir boca	1) Vèncer les dificultats
b) Obrir-se camí	2) Deixar lliure el camí o l'accés a algun lloc
c) Obrir els ulls	3) Desenganyar-se
d) Obrir l'ull	4) No dir res
e) Obrir pas a algú	5) Vigilar
f) En un tancar i obrir d'ulls	6) Ser condescendent i generós
g) Obrir el cor a algú	7) En molt poc temps
h) Obrir la mà	8) Contar-li els secrets més íntims

Saps que el nom del grup valencià Obrint Pas, un dels més importants en la nostra història, prové d'esta frase feta? Pots conèixer la seua música en la web <http://www.obrintpas.com/>

Solucions:

Exercici 1

- a) ompliu, b) òmpli, c) omplim, d) omplis, e) ompli, f) omplin, g) ompli

Exercici 2

- a4, b3, c1, d2

Exercici 3 (solució orientativa)

- a) Tens més temps per a llegir.
b) Pots posar fideus i fer una fideuà.
c) Podràs fer camí per a anar a treballar.
d) T'estalvies calfar-te el cap amb quin vestit et poses.

Exercici 4

- a) col·leccionar, b) col·legi, excel·lents, c) mortadella, d) novel·les, e) il·luminat, f) gorilles, g) tiHa, tranquil·la

Exercici 5

- 1) taronja, 2) verd, 3) lila, 4) gris, 5) roja, 6) morat, 7) grocs, 8) blava, 9) rosa, 10) negra, 11) marró, 12) blanc, 13) beix

Exercici 6

- a3, b5, c1, d8, e7, f4, g6, h2

Exercici 8

- a) estoig, b) aixeta, c) finestra, d) porta, e) bústia, f) llanda, g) gàbia

Exercici 9

- a) Pere, assaja la cançó que has compost.
b) Maria, gita't prompte si tens classe.
c) Lluïsa, escolta les explicacions del professor i memoritza-les.
d) Joel i Laura, convideu-nos a dinar.

Exercici 11

- a4, b1, c3, d5, e2, f7, g8, h6

Agenda cultural

21 de desembre 10.00 h dfc.ua.es

Facultat de Filosofia i Lletres de la UA

Conferència - "Significació del gentilici *català* a l'Edat Mitjana" a càrrec del catedràtic d'història medieval, Flocel Sabaté i Curull

28 de desembre goo.gl/jJRhGk

Alfara

Presentació del llibre *Si ha nevat*, de Paco Esteve i Beneito

Dimarts 10.00 h i dimecres 17.00 h goo.gl/sufsSf

Seu Ciutat d'Alacant

Practica el teu valencià en les sessions de conversa de l'IEC

T'has matriculat ja per a les proves del nivell A2?

Encara estàs a temps! La llista definitiva de persones admeses es publicarà el 22 de desembre. Escriu a servei.llengues@ua.es o telefona al 96 590 34 85 i digues que estàs seguint *Punt per punt*

[f](https://www.facebook.com/UAenvalencia) [t](https://twitter.com/UAenvalencia) UAenvalencia

[f](https://www.facebook.com/culturaenlaUA) [t](https://twitter.com/culturaenlaUA) culturaenlaUA

Autoria:

Juli Martínez Amorós (coordinador), Rosa Anna Guijarro Contreras i Virgínia Ruiz Vázquez

Maquetació: Jesús Àngel López Ramón | www.masuno.es

Correu electrònic: puntperpunt@ua.es

Una iniciativa del Servei de Llengües de la Universitat d'Alacant i *Información*